

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialne demokratične stranke

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadstr.
Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za četrť leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nemčijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in Ameriko K 48.—.

Inserati: Enostopna petit vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglesi in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

Kaj pa mir?

Delavec — sodrug nam piše:

Ali ste opazili? Tako daleč smo že, da se govori o miru, kakor o reči, glede katere smo si vsi edini v tem, da je vseeno naj jo imamo ali ne. Tako smo polni drugih skrbí, da se niti ne ozremo na novice v listih, ki govoré o miru ali stvareh, ki se tičejo miru. Naše gospodinjé ne verjamejo več v mir. In če verjamejo, tedaj pač le bolj mehanično, iz navade, kakor verujejo n. pr. v sodni dan. Nje zanima bolj jedilni list posameznih aprovizacijskih komisij in cenik posameznih takozvanih prostih trgovcev. Vsako jutro se zbude s skrbjo, kaj bodo skuhale za obed in si lomijo glave kaj po obedu z vprašanjem, težkim in sitnim, ali bodo iztaknile v kuhinjski omari kaj mirvic za večerjo. Ako se nahajajo naše gospodinjé v položaju avstrijskega aprovizacijskega ministra, so postali naši možje tovariši našega finančnega ministra z razliko, da nimajo dovoljenja tiskati novih bankovcev. Pravzar nimajo takega dovoljenja niti naš finančni minister, vzel si je pravico, delati to, kar je našim možem prepovedano. V kavarni in gostilni se pač sliši kakšno besedo o miru, toda le tako mimogrede kakor deajo n. pr. evropski ministri na raznih banketih.

Tudi ministri vseh evropskih držav si žele miru. Pravzaprav ni nihče tako navdušen za mir kakor ministri in državniki. In ako zahrepeni družina siromašnega delavca pri borbnem obedu do miru, odpirajo državniki svoje glasbene registre pri banketih zato, da poudarjajo svojo pribravljenost za mir in svoje prepričanje o dobroti miru. Državnikom je žal in tudi neprijetno dejstvo, da nočejo ljudje verovati, da, »če hočemo imeti mir, moramo delati vojsko«. Nam je pa žal to, da nam nočejo povedati državniki, koliko časa bomo morali delati vojno, da pridemo do miru. Na to vprašanje odgovore navadno splošno tako: Toliko časa, da dosežemo časten mir. Tu se vstavijo in zaštonj iščeš znamenja, ki bi ti pojasnilo, kaj je in kakšen je ta časten mir. Pri takih pogovorih se obrne človek nehote v Brest-Litovsk in se kmalu zave, da bi osivel prej nego bi našel v dotičnem le samo senco častnega miru. Pa nam kljub temu govore neprenehoma in šepetajo na ušesa, da moramo vztrajati, da moramo »durchhalten« da si izvejujemo časten mir. Kaj pa ni mogoče, da imajo naši državniki prav? Kdo ve? Morda je res treba, da vztraja-

mo, da si izvijujemo časten mir. Toda časten za nas, za nas delavce, za naše družine in našo dečo.

**Govorite vendar glede na
cenzuro jasno besedo!**

Pod tem zaglavjem piše »Arbeiterica«: Načelniki strank razumejo, da je najvažnejše njihovi posvetovanj, kako se napravi glede na cenzuro parlamentu jasnost. Razumejo ponižanje ljudskega zastopstva, poslancev, ako parlamentarne razprave še nadalje ostanejo pod cenzuro, tako da vlada vse, kar ji popolnoma ne ugaja, more poljubno zatreti. V to zadevo mora priti red, in ako državni zbor tega ni v stanu, ako bo dopuščal drznost cenzure še nadalje, tedaj utegne nastati kratkomašo za vlado zelo neprijetno razmerje.

Zamolčanje govorov in vprašanj, ki tvorijo ustavni del razprav v Državnem zboru, je celo nedopustno. To se je že neštetokrat ugotovilo. Ako državni zbor ne more odstraniti te nezakonitosti zase, ki se mu prizadeva, kako naj pa odpravi proti državljanom naperjene pravne nekorektnosti? Ako prenaša nasilstva proti samemu sebi, kako bi utegnil nastopati zoper najtemnejšo silo sploh? Da se odstrani cenzura v parlamentu, zahteva že ugled parlamenta, in zato bodi državni zbor v tem oziru neizprosen.

Naj se ne pustimo motiti pred praznim izgovorom, da so vprašanja in govori potrebni cenzure radi bojevanja in radi internacionalnega položaja! Da je to neresnica, je jasno. Treba je že zagrešena črtanja govorov preiskati. Iz tega bo državni zbor takoj uvidel, kaj zasleduje v resnici cenzura: da se vojaška uprava, ki v največji meri provzroča kritiko, iznebi vsake kritike in si prihrani, da bi se obelodanili vsi nedostatki, nepravilnosti in nedovoljnosti. Brez svobode poročanja o razpravah državnega zbora je pa vsako govorjenje in interpeliranje poslancev nepodobno, je parlamentarična kritika brezpomembna. Cenzura v parlamentu ne sme ostati.

Vpraša se, kaj pa more državni zbor tu storiti? In misli se, da nima pomočka, da bi odstranil cenzuro. Ali ga res nima? Treba le, da se izjavi, da ne bo nadalje razpravljial o proračunskem provizoriju, dokler vlada ne da zagotovilo, da se bodo spoštovali privilegiji zbornice. Videlo se bo, kdo bo močnejši, ali cenzura, ki je

nepostavna, ali državni zbor, ki ima na strani postavbo. Tedaj le pogumno in neupogljivo naprej!

**Za vojne invalide in svojce
padlih.**

Državni zbor je sklenil zakon, po katerem imajo potrebni invalidi in njihovi svojeci kakor tudi preostali padlihi pravico do posebne državne podpore. Ta zakon je bil proglašen že dne 28. marca 1918. v državnem zakoniku št. 119, a je vzhic temu širši javnosti še popolnoma nepoznan.

Znan nam je slučaj, da je neka stranka pri nekem okrajnem glavarstvu zahtevala tiskovino, ki je predpisana za prošnje za podpore v smislu navedenega zakona, a so ji odgovorili, da takih tiskovin sploh nimajo, ker se dosedaj še ni nihče oglasil za tako podporo. In vendar je v omenjenem okrajnem glavarstvu ako ne na tisoče, pa vsaj na stotine oseb, ki imajo pravico do podpore v smislu navedenega zakona. Tako bo bržkone tudi drugje. Zato se nam zdi potrebno, da objavimo tu glavne določbe omenjenega zakona.

§ 1. se glasi: Vlada se pooblašča, da dovoli v slučaju potrebe podpore doli navedenim osebam: a) Osebam moštva avstrijskega državljanstva, glede katerih je dokazano, da so, vsled tekom sedanje vojne izvršene vojaške službe izgubile najmanje 20 od 100 zmožnosti za izvrševanje svojega poklica in dobivajo vsled tega invalidno pokojnino. b) Svojcem takih oseb moštva. c) Preostalom po osebah moštva avstrijskega državljanstva, ki so o pri-
liki izvrševanja kake vojaške službe tekom sedanje vojne padli pred sovražnikom, se pogrešajo ali so umrle vsled v vojaški službi dobljene podškodbe ali vsled te službe povzročene ali poslabšane bolezni. Pod b) in c) omenjenim svojcem in preostalom gre ta podpora vendar le tedaj, ako nimajo pravice, da se jim še dalje izplačuje vzdrževalni prispevek v smislu § 4., odstavka 3. in 4., zakona z dne 27. julija 1917, drž. zak. št. 313. Isto velja tudi za avstrijske državljane, ki so se v avstro-ogrski monarhiji pritegnili k osebni službi za vojaške namene, kakor tudi za tne, ki so se porabili za pristo-
voljna dela in službo te vrste, kakor tudi za njih svoje in preostale.

LISTEK.

Nekaj o Sibiriji.

1.

Dosedaj je veljala Sibirija Zahodnoevropejcu kot de-
žela tisočerihi strahot, kot ozemlje neznanske puščobe in
neznosnega mraza. O njej so se čuli obupni vzdihljaji in
polasčal se je smrtni strah vsakogar, ki je bil tjakaj
prognan, a obenem živ pokopan. Sibirija je bila pekel,
brezdno iz katerega sta vstajala obupanost in strah. To-
da počasi se je začelo vendarle spoznavati, da slika, ka-
tero smo si ustvarili od nekdaj o Sibiriji, ni bila povsem
pravilna. Ko so časopisi vedno in vedno poročali o elit-
nih polkih, katere je pošiljala Sibirija v boj, ko se je zdel
sibirski človeški rezervoar kot neizčrpljiv, smo se vpra-
šali, kako more dežela strahu in biča pošiljati v boj ta-
ko hrabre in navdušene čete, dočim je veljala le kot red-
ko s hudodelci in preganjanci naseljena ledena puščava.
Če se ozremo še na notranji politični razvoj, ki ga je
Sibirija zavzela v okviru revolucije, ako pridejo k temu
aneksionistična poželjenja, katera razne vevlasti bolj
ali manj razkrivajo, tedaj se pojavlja z največjo upravi-
čenostjo vprašanje: Kaj je Sibirija danes?

Sibirija od danes je pač najinteresantnejši in najbolj poučen kolonizacijski problem sedanosti. Zanimiv zara-

di globokejših vzrokov kolonizacije in prav tako zanimiv zaradi svoje metode in zaradi svoje bodočnosti.

Resnica je, da je bila Sibirija do nedavna svetovno-politično le malo upoštevana zemlja, naselbina, katera nam je imponirala po svoji površini — njena površina je obsegala všteti Turkestan pred izbruhom vojne okoli 16 milijonov štirjaških kilometrov, to se pravi, trikrat tako velika je kot evropska Rusija, tridesetkrat večja kot Nemčija — naselbina, katere razvojne možnosti so se zdele edine pripravne za ustvaritev take kazenske naselbine.

Sibirija spada obenem med najstarejše osvojitve carske države; že okolo leta 1581. je pripadla Rusiji. Pol stoletja pozneje je bila osvojitve prave Sibirije končana, in Rusija je stala ob Velikem Oceanu, katerega je dosegla prej, kakor Vzhodno morje, prej, kakor Črno morje. Ponovljeno prodiranje je privedlo Ruse začetkom devetnajstega stoletja vedno bližje srcu Azije, Stepe, Kirkizov in Turkestan so bili podjarmljeni, Chiva in Buhara sta postali ruski vazalni državi. Na vzhodu so Rusi sistematično prodirali v ozemlje Amurja in Usurija in si osvojili čez sto let severno Mandžurijo.

Ta imperialistična politika carstva, ta nikdar utolaženi glad po zemlji, je moral v interesu varstva kolonialne posesti dovesti do ograditve Sibirije, nato pa do priklopitve v gospodarski skupni organizem države. Zanike upravnega omrežja so se spajale vedno tesneje.

Uradniki in vojaštvo ter mnogobrojno spremstvo so se naselile na vseh važnejših točkah. Predvsem je šlo, da velikopotezno omrežje skupno zveže vse ude ogromne kolonialne države. Nadalje se je stremilo, da se zagotovi popolna zveza med evropskim in azijskim morjem.

Temu namenu služi velika sibska železnica. Kljub premočnim pomanjkljivostim, ki so se pojavile že v načrtu, pa tudi pri izpeljavi, spada sibska železnica med največja podjetja devetnajstega stoletja. Od Čeljabinska, začetka sibske železnice, do Vladivostoka je nad 6500 kilometrov. Ta železnica, ki se je gradila oktobra leta 1896., rabi kolikor mogoče tik vse svoje proge varstva. Manj seveda vojaškega kakor gospodarskega varstva po naseljenikih, ki preskrbujejo železniško osebje in obenem upravne uradnike, ki naj pomagajo pokrivati z odpošiljativjo svojih produktov in dostavljanjem svojih potrebščin troške naprave in obrata železnice. Posebna komisija se je izpostavila, da bi študirala možnost naseljevanja kmetov tik proge te čezsibske železnice. Na poročilo te komisije je sledil odlok postave, vsled katere je bila prosta naselitev v Sibiriji dovoljena in istočasno omejeno prognanstvo.

Vzroki za tak način notranje kolonizacije leže pa istočasno v razmerah, ki so nastale v evropski Rusiji. Naseljevanje kmetov v Sibiriji je bilo varstveno sredstvo, ki je služilo carstvu, da si je zopet utrdilo svoje gospodstvo in da ukroti pretečo pošast agrarne revolucije.

§ 2. se glasi: Podpore se imajo dovoliti od dneva veljavnosti tega zakona, ako je pa bila priznana invalidna pokojnina ali je nastopila smrt, oziroma se pogreša dotična oseba moštva šele po tej dobi, od dneva priznanja vojaških preskrbovalnih pristojbin in ako te ne pridejo v poštev, od prvega dneva, ki sledi smrti ali pogrešanju. Osebam, ki so dosedaj uživale državno podporo, v smislu § 2. cesarske naredbe dne 12. junija 1915, drž. zak. št. 161, se morajo podpore priznati uradnim potom, drugim le na prošnjo. Podpora se mora dovoliti le, dokler ne bo na novo urejena vojaška preskrba.

§ 3. se glasi: Določbe § 10. drž. zak. z dne 27. julija 1917, drž. zak. št. 313, veljajo tudi za ta zakon.

§ 4. se glasi: Ta zakon stopi v veljavo 1. aprila 1918.

V smislu § 1. izvršilne naredbe domobranskega ministrstva v sporazumu s prizadetimi ministrstvi z dne 29. marca 1918, drž. zak. št. 120, imajo pravico do teh podpor: 1. V § 1. črke a) zakona označene osebe moštva, brez oziroma to, če pripadajo po poklicu vojaškemu stanu ali ne. 2. Svojci takih oseb moštva. Kot svojci v smislu § 1, črke b), zakona se imajo smatrati zakonska žena, zakonski oče in ded, zakonska ali nezakonska mati ali babica, dalje zakonski oče nezakonske matere. 3. Preostali v § 1., črke c) zakona navedenih oseb moštva. Za preostale v smislu te določbe zakona se smatrajo: Vdova, zakonske ali pozakonjene sirote, nezakonske sirote, zakonski oče in ded, zakonska ali nezakonska mati ali babica, dalje zakonski oče nezakonske matere. S svojci pogrešanih se ima postopati kakor s preostalimi padlih. Do podpore imajo pravico samo oni, ki so v resnici potrebni.

Ta podpora znaša: Pri popolni nezmožnosti za delo: Za onega, ki je popolnoma nesposoben za delo in uživa invalidno pokojnino: a) na Dunaju in izven avstro-ogrske monarhije mesečno 90 K b) v krajih prvega in drugega razreda aktivitetnih doklad ali izven avstrijskega državnega ozemlja, vendar v močnejšosti avstro-ogrske monarhije 81 K mesečno; c) v vsakem drugem kraju avstrijskega državnega ozemlja 72 K, za vsakega svojca sečno. Ako se je zmanjšala možnost za delo onega, ki uživa invalidno pokojnino za 60 do 100% pod a) 60 K, pod b) 54 K in pod c) 48 K mesečno; enako tudi za vsakega svojca. Ako znaša sposobnost za delo vsaj 40%, vendar manj nego 60% pod a) 48 K, pod b) 45 K in pod c) 42 K mesečno; enako tudi za vsakega svojca. Ako se je zmanjšala možnost za delo vsaj za 20%, vendar manj nego za 40, pod b) in c) 30 K mesečno in enako tudi za vsakega svojca. Ako je mož padel, umrl ali se pogreša za vsakega svojca pod a) 60 K, pod b) 54 K in pod c) 48 K, pod b) 54 K in pod c) 48 K mesečno.

Ker dobivajo svojci skoro brez izjeme vzdrževanino, ima ta zakon pomen v prvi vrsti za invalide. Te opozarjamo, da se zglašijo pri županstvih, a županstvom priporočamo, naj naročijo tiskovine A-zakona z dne 28. marca 1918, drž. zak. št. 119, ozir. ministrske naredbe

cije. Obsežna agrarna reforma je bila najnujnejša naloga. Toda tako carizem kakor buržoazija sta se bali pred njo kakor pred prijemom razbeljenega železa. Od leta 1862. se je prebivalstvo evropske Rusije podvojilo, v nekaterih pokrajinah celo potrojilo. Toda površina obdelane zemlje je ostala enaka, stavbena tehnika na deželi je v Rusiji imela komaj viden napredek. Na posamezne kmetijske družine je prišlo le po pet hektarjev, kar je pri običajnem intenzivnem gospodarstvu v Rusiji in v še zelo preprosti tehniki v poljedelstvu odločno premalo. Tretjina zemlje bi komaj zadoščala. Toda razdelitev privatne in kronske posesti ter cerkvenega posestva ni mogla trajno zadovoljiti potrebščin prebivalstva, če se ne bi ves obrat intenzivnejše vrtil poton racionalnejšega gospodarjenja in poton uporabe modernih agrarnih metod.

Carizem pa se ni pečal s takimi temeljitimi reformami. Mar mu je bila le »preskrba«. Kakor je v devetnajstem stoletju tisoče in tisoče nezadovoljnih izkušal napraviti neškodljivim s »silovitim razganjanjem«, s prognanstvom v najbolj oddaljena ozemlja Sibirije, tako naj bi bil vsako kmetijsko revolucijo, ako že ne popolnoma udušil, pač pa vsaj zavlekel za kolikor mogoče dolgo dobo. Od leta 1896. so obračali guvernerji posameznih pokrajin svojo pozornost v smislu prej omenjenega zakona na izseljevanje v Sibirijo, od leta 1908. pa je imela v rokah naselitev Sibirije s kmeti vlada in ji je po velikopoteznih načrtih sistematično napravila pot.

(Konec jutri.)

z dne 29. marca 1918, drž. zak. št. 130. Prošnje treba nasloviti na okrajno vzdrževalno komisijo, ki se bo ozirala le na prošnje, ki so sestavljene na predpisani tiskovini.

Politični pregled.

= **Splošna delovna dolžnost v vojni.** V poslanski zbornici je predložil ministrski predsednik načrt zakona o splošni delovni dolžnosti v vojni. Med vladnimi predlogami se nahajajo nadalje mirovne pogodbe z Rusijo Rumunijo in Finsko.

= **Grof Huyn ministrski predsednik?** Krakowska »Nowa Reforma« je izvedela iz baje zanesljivega vira, da bo v slučaju odstopa Seidlerjevega kabineta gališkemu namestniku grofu Huynu poverjena naloga, da sestavi ministristvo.

= **Odpust treh najstarejših črnovojniških letnikov.** Poslanca Kadlčak in Navratil sta bila pri domobranskem ministru ter sta intervenirala glede odpusta treh najstarejših črnovojniških letnikov. Domobranski minister v. Czaj je izjavil, da je že izdal odredbo, v kateri je določen termin za odpust teh letnikov ter je obljubil, da se bo ta odredba tudi gotovo izvedla.

= **Razmerje strank v avstrijskem državnem zboru** je naslednje: Česki svaz 96, Zveza nemško-nacionalnih strank 94, Nemški krščanski socialci 67, Poljsko kolo 64, Nemški socialni demokratje 42, Jugoslovanski klub 31, Ukrajinci 28, Italijani 14, Poljski socialisti 8, Vsepoljski 7, Rumuni 5, Vsenemci 3, Divjaki 7. Skupaj 466 poslancev.

= **Državna stranka.** Dunajski listi poročajo, da bodo nemški škofje, ki so člani gosposke zbornice, izstopili iz »desnice« ter pristopili novoustanovljeni »državni stranki«.

= **Poljaki o Seidlerjevi vladi.** Bivši gališki namestnik dr. Bobrzyński in grof Tarnowski sta bila od cesarja sprejeta v posebni avdijenici, kateri se pripisuje velika politična važnost. Cesar sam je pozval oba omenjena politika v avdienco, da se posvetuje z njima o razmerje v poljskem klubu. Poslanca sta izjavila cesarju, da pod vlado viteza Seidlerja ni miti misliti na redno delovanje parlamenta.

= **Izmena ujetnikov med Anglijo in Nemčijo.** Po poročilih holandskih listov so pogajanja med Nemčijo in Anglijo glede izmene vojniških ujetnikov končana in sicer z zadovoljivim uspehom. Ratifikacija dogovora se bo izvršila čim prej, tako da se z izmenjavanjem ujetnikov prične že prihodnji teden.

= **Tisza in Wekerle.** Debata o reformi volilne pravice v ogrski zbornici bo menda danes končana. Značilno je, da ministrski predsednik Wekerle, ki je do skrajnosti oklestil svojo volilno predlogo, samo da ustreže Tiszovi stranki in da vsaj na videz reši vladni prestiž, ni izvajal konsekvence iz dejstva, da je Tiszova večina večjim delom zavrnila njegove predloge, zlasti tudi predlog, da se pod gotovimi pogoji podeli ženskam volilna pravica. Ministrski predsednik se je uklonil grofu Tiszi in tako je Wekerlejev režim za nekaj časa zopet rešen. Trajno pa je tak položaj nevzdržljiv. Vsaka manjšinska vlada mora stremeti za tem, da si ustvari večino. Če ji to ni mogoče, potem je izgubila pravico do obstanka.

= **K sklicanju internacionalne konference socialistov.** Strankino predsedstvo socialistov na Nemškem je izdalo pismo na Huysmansa naslednje vsebine: Kar se tiče sklicanja internacionalne konference socialistov v nevtralnem deželu, smo pripravljeni, da se udeležimo le take, za kakršno smo pripravljeni vedno med vojno, da podpiramo stremjenja, ki vodijo do sestanka socialističnih strank. Stranka se je že večkrat izrazila o svojih mirovniških pogojih in se je zavzemala po svojih govornikih v državnem zboru in v javnih okoliših za sporazumni mir, ki se naj sklene brez aneksij in kontribucij na podlagi samoodločevalne pravice narodov, kar se tiče stališča stranke glede vzhodnega vprašanja, je razvidno iz poročil o državnozbornih razpravah, da so bila socialnodemokratska mnenja zastopana z vso odločnostjo.

= **O vojnih smotih Nemčije** je izvajal neodvisni socialist Gayer v nemškem državnem zboru: Vojna ni bila nikdar obrambna vojna. Bila je in je osvobodilna vojna, ki zasleduje imperialistične smotre. Vodstvo države krije in pospešuje počenjanje aneksionistov. Izprememba v državnem tajništvu zunanjih reči iznova potrjuje, da določa volja vojaške stranke smer politiki. Rusiji in Rumuniji so vsilili mir sile. Ne glede na sklenjene mirovne sklepe se je v resnici vojna nadaljevala po sklenjenih mirih v Veliki Rusiji in na Ukrajini. Narode, ki so jim z velikimi besedami obljubili svobodo, v resnici zatirajo in izkoriščajo. Pravica o samoodločevanju se naravnost zasmehuje, iz zasedenih ozemelj so vzeli vse sirovine,

živila, stroje. Z vojaškim nastopom v Finski, izvedenim z namenom, da v krvi zatro delavce in kmete, je dokazala nemška vlada, da štiti protirevolucijo, kar je pokazala tudi s svojim nastopom v Ukrajini. Povsod je uničen ugled nemške države in zaupanje v odkritosrčnost obljub vlade. Večinske stranke državnega zbora, ki podpirajo vlado, so v polni meri odgovorne za politiko vlade. Dosegle so, da gospoduje tista vojaška avtokracija, ki zasleduje tudi nasproti velesilam na zahodu nasilno in osvojevalno vojno. Ker se prikriva to razmerje moči, ni mogoče objaviti jasnega, nedvomljivega mirovnega programa. Vlada zato tudi dosedaj ni razglasila pravice Belgije do nedotakljivosti, samostojnosti in neodvisnosti, marveč je podala dvoumne, zvite izjave, ki onemogočajo uspešnih mirovniških stremenj. In vojna se vleče zato naprej, da ne vidimo konca. Grde orgije slavi z njo dobičaželjnost. Velikanska imetja nastajajo, srednji stan se izroča uničenju, ljudske množice pa lakoti. Lakota in beda uničujeta, česar ne uniči pomorska vojna. Oblegovalno stanje in cenzura vezeta svobodno besedo in varata o pravem občutju ljudstva. Nadaljevanje vojne privede do obubožanja Evrope. Imperialistične vlade in vladajoči sloji ne dobe izhoda iz zmede strašne revščine. Da se reši človeštvo pogina, je bolj kakor kdajkoli potrebno, da se oproste vsi narodi kapitalističnega gospodarstva in nasilstva militarizma.

= **Nova nemška ofenziva** se vrši v dveh odsekih med Chateau-Thierryjem in Reimsom ter med Reimsom in Chalonsom. Kakor poroča pariška Agence Havas, je ogromna množina nemških čet zbrana med Dormansom in Reimsom, kjer je deloma že izsilila prehod čez Marne. V vojaških krogih so mnenja, da hočejo Nemci osvojiti Reims s silnim sunkom z boka, da se potem obrnejo proti Chalons sur Marne in proti Eprenayu ter prebijajo zvezo med francosko severno in vzhodno armado. Grmenje topov je tako silno, da se sliši v Pariz.

= **Vseruski sovjetski kongres.** »Pravda« priobčuje ta-le sklep vseruskega sovjetskega kongresa: Organizatorji in udeležniki na umoru veleposlanika in na vstajah so zlorabili svojo pozicijo kot sovjetska stranka in uradno pozicijo svojih članov. Kongres zahteva strogo kazni za zločince. Sovjetu pripadajoči socialni revolucionarji levice so solidarni z zločinci. Za take organizatorje ni prostora v sovjetskih odposlancev Glavna naloga sovjetske oblasti je vzdržati mir. Samo v slučaju tujega prodiranja je dolžnost vseh delavcev, kmetov in poštenih meščanov, če branijo deželo pred imperialisti.

= **Amerika pomnožuje svojo mornarico.** Plovbena komisija Združenih držav je naročila pri japonskih ladjedelnih 300 tovornih korvet in pri ladjedelnih Betlehemske tvornice jekla v Kaliforniji 20 transportnih ladij.

Stavka v Idriji.

Stavka v Idriji je bila, kakor smo že poročali, odgodena za osem dni. Če se v tem času zahteve delavstva ne vresničijo, se stavka dne 19. julija zopet obnovi. Tako je bil sklep delavstva na zadnjem shodu. Med tem časom so se vršila med delavskim svetom in zastopniki rudnika pogajanja. Do sklepa ni prišlo. Ministrski zastopnik, svetnik Pohl, ki je dne 17. t. m. zvečer nenadoma prihitel iz Dunaja, je 18. t. m. dopoldne zopet obravnaval z delavskim svetom. Obljubil je zvišanje draginskih dokladov za 15%, torej od 55 na 70% ter izredne doklade na vsake tri mesece po K 180 do K 320 po kategorijah. Delavski svet je te ponudbe vzel samo formalno na znanje. Obenem pa predložil ob tretji uri popoldne gospodu zastopniku ministrstva po treh članih del. sveta sledečo izjavo:

»Blagorodnemu gospodu svetniku Pohlu, zastopniku c. kr. ministrstva za javna dela, v Idriji. Podpisani »Delavski svet v Idriji« jemlje, dne 17. julija 1918 obravnavane koncesije formalno na znanje. Pridrži pa si pravico definitivne odločitve glede stavljenih delavskih zahtev in stavljenih pogojev po Vas kot zastopniku visokega c. kr. ministrstva za javna dela za obravnavanje z delegati delavskega sveta ter zastopniki rudarske unije in državnimi poslanci pri tozadevni razpravi v ministrstvu na Dunaju, katere razprava naj se skliče brez odloga. Delavski svet izjavlja, da bo med tem časom na delavstvo pomirjevalno vplival, da se bode do končne odločitve delo pri rudniku nemoteno nadaljevalo.«

Sočasno je razobesil delavski svet na delavstvo oklice, naj delo nadaljuje nemoteno, dokler pogajanja niso pri ministrstvu in definitivno končana. Delavska dolžnost je, da se temu navodilu pokori, ker svoje zahteve, če tudi

v manjšem obsegu vresniči mirnim potom, je vendar bolje kot spravljati posameznike v nesrečo, ki lahko pride vsled nastopa vojaške sile za malenkosti. Na drugi strani pa je dolžnost vseh poslancev, ki količkaj z delavstvom čutijo, da nastopijo ne samo pri ministrstvu, ampak če potreba tudi v državnem zboru, da se delavstvu da, kar mu po pravici za življenjski obstoj gre. Orožništvo je naznanilo delavskemu svetu, da se mora vsaka brzojavka, ki bi jo hotel delavski svet kam poslati, prinesiti orožništvu v potrjenje. Lepe razmere! Poslanci kje ste?

Dnevne beležke.

— **Rekvizicija perila.** V mestu se razširjajo vznemirajoče vesti, češ, da hodijo komisije po stanovanjih in rekvirirajo perilo. Notice, ki so bile v vseh ljubljanskih kvartirah pod naslovom »Nabori«, so imele namen, vzbuditi one, ki imajo preveč perila, da ga prostovoljno nekaj oddajo. Ako kdo pride in pravi, da je prišel perilo rekvirirat, naj se takoj pokliče policija, da ga aretirajo, ker tak človek je goljuf, ni pošten. Pravice rekvirirat perila, nima do sedaj nihče.

— **Proč z beračenjem!** Včerajšnji »Slovenec« objavlja oklic, v katerem prosi darov za ubogo slovensko industrijsko delavstvo, ki je izročeno najhujšemu pomanjkanju. Oklic se obrača posebno na kmetstva srca, da naj darujejo živila za slovensko delavstvo. Ideja je navidezu lepa in smo gotovi, da ima tudi dober namen. Industrijsko razredno zavedno delavstvo se pa tega ne bo veselilo, ker je to čisto navadna beračija, ki ni v čast slovenskemu zavednemu delavstvu, katero odklanja beračijo ter si hoče izposlovati pravico do življenja. Delavstvo je tisti faktor, ki nosi največje breme v vojni, zato ima tudi pravico, da dobi za svoje delo pošteno plačilo in ne miloščino, ki bi ne bila nič drugega kakor potuha kapitalistom, za večje izkoriščanje. S. L. S. bi napravila zlato delo, če bi na kmetih vplivala, da bi tistim delavcem, ki pridejo živeti kupovat, dali živeti po zmernih cenah in za denar, ker delavec nima ničesar, kar bi zamenjal, ker delavske družine so same nage in bose. Delavec dobi za svoje delo papirnati denar in tega bi moral tudi kmet vzeti za živeti. Naravnost sramotno je, da danes, ko vse trdi, da je jugoslovanski narod enoten in solidaren, da slovenski kmetje tako oduševano ravna s svojimi brati slovenskimi delavci, da je slovenskemu kmetu ljubša vsaka tržaška branjevka, ki kupuje živeti, da žnjim odira druge, kakor pa lačni slovenski delavec. Tukaj naj S. L. S., ki ima veljavo pri kmetih, napravi svojo moč in prepriča kmete, da je njihova narodna in človeška dolžnost, da slovenskega delavca z živili podpira — ne da mu daruje temveč, da mu po poštenih cenah proda. Le na ta način se reši slovensko delavstvo pogina — z beračenjem na ne.

— **Izpokorjen grešnik.** Ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar je v včerajšnjem »Slovenskem Narodu« napisal uvodnik pod zaglavjem »Da smo si na jasnem!«, v katerem med drugim piše takole: »Več nego štirideset let tujem v političnem življenju in naravno je, da sem v tako dolgem času zagrešil toinono napako. Huda moja pregreha je bila, da sem iz politične ozkosrčnosti nastopal svojčas proti splošni in enaki volilni pravici. To pregreho danes odkritosrečno priznavam. Vsekakor treba, da se to priznanje ne pozabi.

— **Deželni glavar dr. Ivan Sušteršič** se je podal vsled sklepa deželnega odbora v velevažnih deželnih zadevah na službeno potovanje v inozemstvo. — Tako poročajo »Novice«. Radi bi vedeli, katere so te velevažne deželne zadeve.

— **Kaj je vzrok?** Zanimiv je kruh, ki se je delil n. pr. v sredo pri Bončarju; to »pecivo« je še tretji dan popolnoma mokro, prvi dan pa je bil naravnost »pečen močnik«. Oblast naj bi tu napravila vendar že enkrat temeljito revizijo, kajti naravno je, da je takega kruha hitro predpisana teža, poleg tega je povsem nevzeten in je sploh škoda za moko. Ako je enotna moka, zakaj bi ne bila tudi peka domalega enaka? Vsaj po drugih pekarnjah je kruh — kakor smo se informirali — okusen. Sploh je z omenjeno firmo že odnekaj »križ«.

— **Podraženje britja in striženja las na Kranjskem.** Zadruška brivcev in sorodnih obrti na Kranjskem je imela minuli torek v mestni dvorani v Ljubljani svoj občni zbor, na katerem se je sklenilo uvesti s 1. avgustom nedeljski počitek in od tega dne tudi zvišati cene za britje in striženje las. Od 1. avgusta naprej bo veljalo britje 1 K, striženje las s strojem pa 1 K 20 vin.

— **Samomor zaradi nesrečne ljubezni.** Snoči sta se pod Rožnikom pri Ljubljani zastrupila 20letni vojak Fr. Srečnik iz Tržiča in 20letna Ivanka Ropret iz Zgornje Siške. Pismo, ki sta ga zapustila, pravi, da sta šla v smrt radi nesrečne ljubezni.

— **Prva jabolka** so začeli prodajati na ljubljanskem trgu.

— **Zgorela sta kozolca** posestnikov Franca in Jerneja Hribnika v Puštalu pri Škofji Loki. Škoda je znatna.

— **O gostovanju hrvaške opere v Trstu** smo dobili iz tržaških slovenskih krogov naslednji dopis: Gostovanje kraljevega hrvaškega gledališča v Trstu je bila edina dobrota, s katero nas je oblagodarila vojna. Nam Slovencem je bil ta srečen dogodek v dvojno zadoščenje. Predvsem umetniški užitek, kakršnega smo pogrešali tržaški Slovenci tudi v predvojni dobi. V nemalo veselje nam je bilo pa dejstvo, da se je obnašalo italijansko prebivalstvo napram hrvaškimi umetnikom in njihovim uprizoritvam tako korektno, tako spoštljivo kakor nismo pričakovali mi, ki smo bili vajeni sovraštva in ščuvanja proti vsemu, kar je dišalo po slovenskem in hrvaškem, od strani izvestnih italijanskih nacionalističnih krogov. Ves čas gostovanja se ni čulo iz ust tržaškega italijanskega občinstva niti ena žal beseda proti hrvaški operi ne v gledališču ne izven gledališča. In ne da bi bili postali radi tega pristaši »Laboratorija« priznamo odkrito in radi, da je vplival ta prav mnogo na to, da smemo danes pohvaliti splošno obnašanje italijanskega ljudstva napram jugoslovanskemu gledališču. Spoštovanje na strani italijanskega ljudstva je rodilo navdušenje pri mnogih hrvaških umetnikih pevcih, ki so, v znak hvaležnosti za hvaležnost, zapeli pri nekaterih italijanskih operah nekoliko italijanskih arij. Noben pameten Slovenec ni videl v tem nikakršnega narodnega pregreška, nihče si ni mislil, da so postali radi tega hrvaški umetniki izdajalci naroda. Le gledališki recenzor tržaškega dnevnika »Edinosti« se je začel spodtikati nad posameznimi umetniki in nad ravnateljstvom gledališča radi par v italijanskem jeziku petih italijanskih arij, a spodtikanje pa ni bilo slučajno. Bilo je, zlasti v poznejšem času, skoro dnevno in je imelo značaj kampanje proti posameznim hrvaškim umetnikom in proti ravnateljstvu. Tudi je izgledalo, da je tržaškim narodnim Slovencem žal, ako ni prišlo radi gostovanja hrvaškega gledališča, do kakih političnih demonstracij, kakor da je tržaškim Slovencem žal, da se ni noben italijanski list, noben Italijan spodbil nad hrvaško opero. Postopanje cenzorja »Edinosti« je bilo nekorrektno in nepošteno tem bolj, ker je imelo izključno osebno ozadje. Tržaški Slovenci pa ne moremo biti odgovorni niti ne moremo nositi pokore zato, ako ni vžival dotični recenzor pri gledališkem ravnateljstvu nobenih simpatij. Radi tega odklanjamo najodločneje, da bi si kdo jemal pravico govoriti v imenu nas Slovencev, kadar gre le za njegove osebne zadeve. Vsem hrvaškim umetnikom in vodstvu smo tržaški Slovenci hvaležni za njihovo gostovanje pri nas enako, kakor smo hvaležni italijanskemu občinstvu in italijanskemu časopisju, da se ni, povodom tega zares umetniškega gostovanja, spuščalo v malenkostne zakulisne prepire ne v politično spletkarjenje. Naj bi služilo to gostovanje tudi v dokaz slovenskemu in italijanskemu ljudstvu, da ni sovraštva kjer ga nihče ne goji in, da je mogoče sožitje med dvema narodoma, ako so tu elementi, ki tako sožitje pospešujejo. Edinosti pa priporočamo, naj se zave enkrat svojega delikatnega položaja in naj uredi radi tega svoje uredništvo tako, da bo v čast in korist njej in tukajšnjim Slovencem.

— **Tržaška aprovizacijska komisija** ni dala tekoči tedni občinstvu skoro ničesar. Eno četrtinko kilograma testenin za cel teden in eno jajce pa osminko kilograma marmelade. Zato pa nam da eno osminko litra kisa in eno steklenico mineralne vode. Se nam zdi, da bi bilo odveč govoriti o položaju bednega občinstva, ki nima denarja, da bi nakupovalo potrebščine pri dragih oduševanih prekupčevalcih. Nič mleka za otroke, nič moka, ne fižola, ne lečmena, ne kaše, ne krompirja. Zato pa dobimo botiljko mineralne vode. Zakaj? Kaj se zdi gospodom, da ima ljudstvo še premalo teka? Položaj je skrajno obupen. Prišlo je, vsled pomanjkanja in pa vsled dejstva, ker se je smatralo, da se hoče aprovizacijska komisija norčevati z občinstva z ono botiljko mineralne vode, do pouličnih demonstracij. Ali naj se morda našim ženskam radi tega kaj zameri? Ali naj gledajo matere svoje otroke gladu umirati. Je lepo rečeno, — komisija nima in zato ne more dati ničesar. S tem se ne nasiti nihče, a jesti morajo ljudje klub temu. Pomirjevalne besede ne pomagajo več ničesar. Ljudstvo je lačno. Ne mara več besed, marveč jela in jela in življenja in predvsem konec razmer, ki so nas spravile v ta obupni položaj. Pa nam dajo mineralno vodo. Bog se nas usmili, mar bi nam dali ricinovo olje.

— **Hvaležnost za hvaležnost.** V znak hvaležnosti za korektno obnašanje tržaškega italijanskega občinstva napram hrvaški operi v Trstu, pritejajo Hrvatje v Reki dnevne simpatične ovacije osobju tržaške italijanske gledališke družbe, ki gostuje sedaj v Reki. Iz hvaležnosti in navdušenja so tudi nabrali reški Hrvatje med seboj veliko svoto denarja za tržaške dobrodeltne namene.

— **Poslanci so se morali umakniti generalu.** Ko so se gosposkozborni člani dr. Žažek in poslanca Navratil in Charvat peljali iz Olomuca na Dunaj k otvoritvi državnega zbora, jih je železniški izprevodnik pozval, naj se umaknejo iz voza in napravijo prostor generalu. Go-

spodje niso hoteli ugoditi pozivu, naker je izprevodnik poklical kolodvorsko stražo, ki je poslance z nasajenimi bajonetmi iztirala iz voza. Domobranski minister, ki je o stvari že poučen, je odredil preiskavo ter bo klical krivce na odgovor.

— **Promet z nahrbtniki.** Stajensko namestništvo je sedaj zopet prepovedalo promet z nahrbtniki. Nadzorstvo je zelo natančno.

— **Stradajočega vojaka ubil.** H kmetu Karlu Liebscherju v Welleminu je prišel te dni vojak, ki je prosil za kruh. Najprej se je oglašil dotični vojak pri kmetu Jožefu Leschki, kjer je dobil rezljaj kruha, katerega je hotel plačati z dvema kronama, a Leschka ni hotel vzeti denarja. Nato se je podal vojak, ki je pravil, da je vdovec in oče petero otrok, k Liebscherju. Ta ga je odklonil. Kmetica je pravkar spekla kruh. Porabivši ugodni trenutek, si je prisvojil vojak hlebček in hotel z njim izginiti, pa ga je kmet ustavil. Nankrat vojak zbeži in na begu vrže hlebček proč. Kmet ga je vjel in na neusmiljen način premikastil. Prišel je črnovojnika čez pas in ga vrigel na tla. S povzdignjenima rokama je pri vojak prizanesljivosti, poljubljaj je sirovemu kmetu koleno, toda to je kmeta še bolj razburilo; suval je moža z nogama in z v roki držečimi grabljami, izvil mu obstransko orožje in sekal vojščaka na zverinski način do krvi. Divjaku sta pomagala njegov sin in pomočnik Karel Jelinek. Ta sirovost je zbudila v občini največjo ogorčenost in to tembolj, ko se je zvedelo, da se je raztepeni vojak pri samotarski kapelici v Lobositzu zgrudil in umrl vsled dobljenih poškodb. Liebscher je oproščen vojaščine. Tako poroča klenikalni list — kakor se dalje poroča, je vojak v resnici umrl vsled poškodb. V njegovem žepu so našli pismo njegovih otrok, ki prosijo očeta, naj jim, če mogoče, prinese kaj jesti, ko pride na dopust.

Iz stranke.

Za vseslovenski delavski shod, ki se bo vršil v nedeljo, dne 28. t. m. v **Mestnem domu** v Ljubljani, vlada med sodrugi splošno zanimanje. Vse naše organizacije bodo poslale svoje številne zastopnike. Tudi sodrugi iz posameznih krajev, kjer ni organizacije se bodo vdeležili, ker vedo, da bo ta shod velike praktične važnosti za našo bodočnost.

Vse zunanje sodruge, ki žele da se jim preskrbi za obed dne 28. t. m. naj to takoj naznanijo strankinemu tajništvu, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6, I. nadstr.

Vsi sodrugi iz Ljubljane in okolice, ki se žele vdeležiti shoda in ki niso od nobene organizacije delegirani, naj to naznanijo strankinemu tajništvu.

Vojna.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 18. julija. Uradno se razglša: V Italiji nobenih posebnih dogodkov. V Albaniji se je sovražnik približal našim novim pozicijam.

Italijani bombardirali Pulj.

Dne 17. julija rano zjutraj je priplulo nad Pulj več zračnih flotilj, obstoječih iz pomorskih in kopnih letal, ki so bombardirala Pulj ter vrgla na mesto in okolico nad 200 bomb. Dva civilna delavca sta bila ubita, več oseb je ranjenih. Materijalna škoda je neznatna.

Nemško vojno poročilo.

Berlin, 18. julija. **Aumadna skupina krajevja Ruprechta:** Severno Lyse in vzhodno Villers Bretonneux smo zavrnili sovražne krajevne napade. Po dnevu zmerno bojno delovanje je proti večeru oživelo ter je jugovzhodno Villers Bretonneuxa ponoči naraslo do velike ljutosti. Ob živahnem polzvedovanju smo vjeli večje število sovražnikov. — **Armadna skupina nemškega cesarjeviča:** Armada generala Boehna je izvojevala včeraj teže boje. Z novo pripeljanimi divizijami ojačen, jo sovražnik po večurni luti artiljerijski pripravi srdito napadel celo našo fronto južno reke Marne. Proti večeru je bila bitka končana s porazom sovražnika; njegovi napadi so se razbili z izredno težkimi izgubami. Jugovzhodno Mareuilla, kjer je bil sovražnik vdrl v naše järke, smo ga v protinapadu vrgli zopet ven. Tudi na severnem bregu reke je sovražnik poskušal ustaviti naše prodiranje. Pri naskoku na nek gorski hrbet južno Pourey smo vjeli njegovo posadko s polkovnim

poveljnikom vred ter uplenili nekoliko topov. Vzhodno Reimsa je ostal položaj neizpremenjen. Sovražni napadi severozapadno Massiges so se zlomili v našem ognju. V zračnem boju smo zbili včeraj 28 sovražnih letal.

Boji ob Marni.

London, 18. julija. »Daily News« poroča, da se je Francozom posrečilo ustaviti prodiranje nemških čet vzhodno Reimsa. Zapadno Reimsa pa so Nemci izsilili prehod čez Marno. Glavni del armade pa je še na severnem bregu reke. Francozi so vrgli v boj znatne rezerve. Iz dosedanjega razvoja bojev se da sklepati, da je prehod čez Marno glavni cilj nemškega armadnega vodstva.

Pariz v nemškem ognju.

Zeneva, 18. julija. Obstreljevanje Pariza z nemškimi dalekostrelnimi topovi se nadaljuje. Brzjavna zveza med Parizom in Ženevo je danes visled obstreljevanja pretrgana.

Zadnje vesti.

Seja poslanske zbornice.

Dunaj, 18. julija. Poslanska zbornica je danes nadaljevala debato o proračunskem provizoriju v zvezi z najniti interpelacijami. Prvi današnji govornik poslanec Markhl (nemški nacionalci), izjavlja, da bo prebivalstvo klicalo parlament na odgovor, ako zbornica ne bo storila ničesar za izboljšanje prehranjevanja. Ne mara pa takih tozadevnih odredb, ki bi vojno samo podaljševale. Govornik zavrača trditve, da je vlada pod pritiskom Vsenemcev pritrla Slovence v suženjstvo. Da smo Nemci naklonjeni Seidlerjevi vladi, smatramo za svojo dolžnost, ker ima ta kabinet kurz, ki res nastopa proti vsakomur, ki je sovražnik države.

Poslanec Smoldaka (jugoslovanski klub) v daljšem izvajanju konstatira, da imajo Jugoslovani vzrokov dovolj, da so s Seidlerjevo vlado nezgodljivi. Razpravljal je nadalje o žalostnih dalmatinskih razmerah. Poslanec Knirsch utemeljuje nujnost vprašanja, ki so ga stavili poslanci nemške delavske stranke glede prehranjevalnih razmer. Zahteva popolno izboljšanje in preureditev teh razmer. Izjavlja, da bo glasoval za budget in vojne kredite.

Poslanec Franta (Česky svaz) je polemiziral proti izvajanjem ministrskega predsednika ter izjavil, da je več kot ironija, ako trdi Seidler, da se Čehom ne godi krivica. Slovani smo tvorili dosti dolgo hrbitišče te države, a smo za to želi samo nevaležnost. Sedaj se vlada pač ne sme čuditi, ako so zoper Seidlerjev sistem ne samo Čehi, ampak sploh vsi Slovani. Slovani mislijo danes drugače, kot so mislili svoje dni.

Poslanec Foit vidi stvarno zрно v vladnem eksperimentu samo v toliko, v kolikor je vlada med vojno prvič čisto neprikrito in jasno govorila o svoji istovetnosti z vsenemškim kurzom. Delitev Češke v okrožja je sad tega kurza in znamenje časa je, da se je ta kurz pojavil ravno sedaj. Nihče ne mara proti Nemcem vladati, najmanj na Češkem, toda delitev Češke v okrožja je v treh ozirih ponesrečena stvar. Prvič je to nepostavno dejanje, drugič je delitev v upravno-tehničnem oziru poslabšanje javne uprave in tretjič je v političnem oziru, mesto da bi rodila narodno zblizevanje, podrla vse mostove. Ta naredba ni postavna, gre se tu samo za politično-narodno cilje. Za Čeha je boj proti tej protustavni delitvi zapoved ohranjanja samega sebe.

Grof Barbo (nemški agrarec) je dejal, da mora dr. Seidler skusiti isto, kar so skusili že njegovi predniki kot ministrski predsedniki, da se namreč Slovenci nikdar nočejo zadovoljiti le z drobtinami, temveč da prihajajo vedno zopet z novimi zahtevami. Jugoslovanska agitacija je že tako razširjena, in je dobila že tako lice in tak obseg, da mora vsakomur odpreti oči. Veleizdajniških govorov, kakršne so govorili slovanski poslanci tu v zbornici, Nemci ne smejo več trpeti. V nadaljnjem govoru se je zavzemal gospod grof za večjo prijaznost do vitezkih (!) Madžarov.

Ob pol 7. zvečer je bila seja zaključena. Prihodnja se vrši jutri ob 10. dopoldne.

Seja klubovih načelnikov.

Dunaj, 18. julija. Danes zvečer se bo vršila seja klubovih načelnikov, na kateri se bo razpravljalo o delovnem programu prihodnjih sej poslanske zbornice. Šlo bo predvsem za to, ali naj bo sobota posvečena plenumu ali pa proračunskemu odseku.

Dve važni češki interpelaciji.

Dunaj, 18. julija. Na jutrišnji seji poslanske zbornice bodo vložili Čehi dve interpelaciji. V prvi vprašujejo, ali je bil ministrski predsednik Seidler za svojo odredbo o okrožni razdelitvi Češke pooblaščen od cesarja, v drugi, ali so glasovali za to odredbo tudi poljski ministri dr. Twardowski, dr. Cwiklinski in dr. Horba-

czewski in ako odgovarja to dejstvu, kake posledice nameravajo izvajati iz tega.

Nesoglasje v ententi?

Berlin, 18. julija. V zadnji ententini konferenci v Versaillesu je prišlo do resnih nesoglasij. Štirje zastopniki dominionov so izjavili, da ne prevzamejo za stališče krmilarskega moštva nobene odgovornosti, ker so izgubile čete zaupanje v končno zmago alirancev. Zahtevali so, da se ta njih izjava sprejme tudi v protokol. Seja je bila nato prekinjena. Lloyd George se je posrečilo pregovoriti svoje tovariše, da so se odrekli vsaj protokoli-ranju te izjave.

Nemci bombardirajo Chalons.

Berlin, 18. julija. Wolffov urad poroča: Naša zračna flotila je bombardirala danes velike kolodvorske naprave v Chalons sur Marne. Nastal je velik požar. Dovo francoskih vojaških transportov zelo oviran.

Italijansko poročilo o bombardiranju Pulja.

Rim, 18. julija. Štab admiralitete poroča: Pretečeno noč je flotila italijanskih zračnih ladij zmetala na Pulj nad 1000 kilogramov razstreljevalnih snovi. Bombe so padale na vojaške naprave v Pulju in na vojne ladje v pristanišču z vidnim učinkom. Vključno s ljetom obrambnemu ognju, katerega so podpirali mnogobrojni reflektorji, so se naše zračne ladje nepoškodovane vrnile v svoje pristanišče. Opoldne je veliko število bojnih letal in zračnih ladij vnovič z uspehom napadlo Pulj. Naša letala so se vrnila nepoškodovana. — Tudi ob srednji Adriji je bilo letalsko delovanje zelo živo. Z uspehom smo bombardirali vojaške naprave na otoku Lagosta.

Dogodki v Rusiji.

Moskva, 18. julija. »Novaja Žizn« poroča, da je gubernijski izvrševalni odbor v mурmanskem ozemlju vsled očitnih sovražnosti entetnih čet proti sovjetski oblasti odredil takojšnjo delno mobilizacijo vseh topniških in ženjskih čet, prepovedal protirevolucionarno agitacijo in odredil izročitev orožja. »Pravda« opisuje dogodke v Jaroslavu, kjer so protirevolucionarji ubili tri boljševike. Lisa naglašja potrebo strahovlade mas, ki bo najboljšo sredstvo proti buržoaziji. List zaključuje: V Uralu je aretirala sovjetska vlada številne odlične zastopnike buržoazije kot tale. Pristaši Čeretelija organizirajo proti nam odpor; mi bomo odgovorili s strahovladno mas v vsej deželi.

Mirovna pogajanja s Finsko.

Stockholm, 18. julija. Iz Helsingforsa se poroča, da se bodo na predlog finske vlade pričela mirovna pogajanja z Rusijo dne 21. t. m. v Revalu.

Lakota na Finskem.

Stockholm, 18. julija. »Svenska Dagbladet« poroča iz Helsingforsa: Z ozirom na obupne razmere glede prehrane namerava vlada prisilnim potom izprazniti več gosto obljudenih krajev in mest. Izprazniti se namerava tudi glavno mesto Helsingfors.

Japonska vojna ladja potopljena.

Pariz, 18. julija. Agence Havas poroča iz Tokija: Japonska vojna ladja »Hamatsi« je v zalivu Takujama vsled eksplozije zletela v zrak ter se je potopila. Od posadke se pogreša 500 mož.

Aprovizacija.

Meso na zelene izkaznice B prejmejo stranke po nižani ceni v soboto, dne 20. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od 1. do pol 2. štev. 1 do 200, od pol 2. do 2. štev. 201 do 400, od 2. do pol 3. štev. 401 do 600, od pol 3. do 3. štev. 601 do 800, od 3. do pol 4. štev. 801 do 1000, od pol 4. do 4. štev. 1001 do 1200, od 4. do pol 5. štev. 1201 do 1400, od pol 5. do 5. štev. 1401 do 1600, od 5. do pol 6. štev. 1601 do 1800, od pol 6. do 6. štev. 1801 do 2000, od 6. do pol 7. štev. 2001 do 2200, od pol 7. do 7. štev. 2201 do konca.

Mast za IV. okraj se bo delila v vojni prodajalni v Gosposki ulici po sledečem redu: V soboto dopoldne št. 1 do 500, v soboto popoldne št. 500 do 900, v ponedeljek dopoldne št. 900 do 1300, v ponedeljek popoldne št. 1300 do konca. Mast dobe, — po 20 dkg za osebo, — izključno le one stranke, ki imajo nakazilo za mast s kuponom za mesec julij. Cena K 48 za kg. Posodo je prinesiti seboj.

Krompir za VI. okraj. Stranke VI. okraja, ki niso pri nobeni ubožni akciji udeležene, dobe v soboto, dne 20. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti zgodnji krompir. Od dajal se bo na nakazila za mast po naslednjem redu: od 8. do 9. štev. 1 do 200, od 9. do 10. štev. 201 do 400, od 10. do 11. štev. 401 do 600, od pol 2. do pol 3. štev. 601 do 800, od pol 3. do pol 4. štev. 801 do 1000, od pol 4. do pol 5. štev. 1001 do 1200, od pol 5. do pol 6. štev. 1201 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 3 kilograme krompirja, kilogram stane 1 K 20 vin.

Kavina mešanica na zelene izkaznice A. Stranke z zelenimi izkaznicami A prejmejo v soboto, dne 20. t. m. popoldne od pol 5. do pol 6. ure kavino mešanico. Stranke dobe za vsako osebo po 1 zavitek te kavine mešanice za 1 K.

Kavina mešanica na zelene izkaznice B. Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo v soboto, dne 20. t. m. kavino mešanico. Določa se naslednji red: od 8. do 9. štev. 1 do 400, od 9. do 10. štev. 401 do 800, od 10. do 11. štev. 801 do 1200, od pol 2. do pol 3. štev. 1201 do 1600, od pol 3. do pol 4. štev. 1601 do 2000, od pol 4. do pol 5. štev. 2001 do konca.

Petrolej. Stranke, ki so že vložile nake, dobe petrolej, pa še niso dobile meseca julija nakazil za petrolej, naj se takoj zglase v mestni posvetovalnici, ker se bode sicer petrolej oddal le tistim opravičencem, ki so se pravočasno zglasili. Petrolej se dobi v trgovinah takoj.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Kavarna „UNIONE“

TRST

Velika zbirka političnih in leposlovnih revij in časnikov v vseh jezikih. Shajališče sodrugov vseh narodov.

v deželnem KINO CENTRAL gledališču !!

Petek 19. in sobota 20. julija vsakokrat ob 4., pol 6., 7. in 9. zvečer:

Šumeči akordi.

Fran Hoferjev igrokaz.

Izidor na ženitovanskem potovanju.

Izvrstna voseloigra.

Kijev, glavno mesto Ukrajine.

Krasni naravni posnetki.

Ni za mladino.

Nedelja 21. julija ob pol 11. dop. in 3. popoldne, ponedeljek 22. julija ob 4. popoldne

velike družinske predstave.

Tudi za mladino.

Nedelja 21. julija ob pol 5., 6., pol 8. in 9. zvečer, pond. 22. jul. ob pol 6., 7. in 9. zvečer:

Potovanje cesarja Karla in cesarice Cite v Solijo in Carigrad.

Čarobno lepi naravni posnetki.

Močnejši.

Pretrslj. drama. V glavni vlogi MAGDA SONJA.

Kdor se poslednji smeja, se najboljšje smeja.

Velika veseloigra.

Ni za mladino.

Torek 23. julija in sredo 24. julija, vsakokrat ob 4., pol 6., 7. in 9. zvečer:

Žrtev Vere Woog.

Drama v 4 dej. V glavni vlogi HEDA VERNON.

Ni za mladino.